Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 12 mei 2026

Portefeuille: Ruimtelijke Ordening

Agendapunt: B15

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam en de raadsinformatiebrief over de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam
2. In te stemmen met de raadsinformatiebrief betreffende de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam
3. In te stemmen om de eerstvolgende monitor pas over drie jaar uit te brengen

Kernboodschap

Het college stemt in met de Monitor Omgevingsvisie Amsterdam 2025, die met beschrijvingen, kaarten en grafieken laat zien in hoeverre de gemeente op koers ligt om de doelen van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 te halen. Dat gebeurt aan de hand van de vijf strategische keuzes: meerkernige ontwikkeling, groeien binnen grenzen, duurzaam en gezond bewegen, rigoureus vergroenen en samen stadmaken. Deze tweede monitor, na de eerste uit 2023, levert een wisselend beeld op.

Bestuurlijke achtergrond

1. Op 7 juli 2021 is de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vastgesteld.
2. In de raadsbehandeling van de Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie op 14 december 2021 heeft de Raad motie 120_22 van Van Renssen, Boutkan en Kiliç aangenomen die oproept tot het minimaal tweejaarlijks monitoren van de doelen van de Omgevingsvisie. Deze motie is formeel afgedaan per raadsinformatiebrief op 11 oktober 2022, waarin het gevraagde is toegezegd.
3. Op 12 november 2025 is de Omgevingsvisie Amsterdam samengevoegd met die van de voormalige gemeente Weesp, en tegelijk geactualiseerd. De inhoudelijke essentie is echter niet gewijzigd, zodat de grondslag voor monitoring gelijk blijft.

Bestuurlijke prioriteit

Deze monitor wordt uitgebracht tijdens de overgang naar een nieuwe bestuursperiode. Deze kan worden gebruikt voor coalitieonderhandelingen en het bepalen van nieuwe bestuurlijke accenten en/of steviger sturing.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Gemeentewet, artikel 169:

Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1); zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2). Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang (lid 3).

Onderbouwing besluit

1. In te stemmen met de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam

De Monitor Omgevingsvisie Amsterdam laat tweejaarlijks zien in hoeverre de stad op koers ligt om doelen van de Omgevingsvisie te halen. Dat gebeurt aan de hand van de vijf strategische keuzes: meerkernige ontwikkeling, groeien binnen grenzen, duurzaam en gezond bewegen, rigoureus vergroenen en samen stadmaken. De data voor rigoureus vergroenen zijn afgestemd met de makers van de Monitor Groen, die tegelijkertijd bestuurlijk wordt aangeboden.

De omgevingsvisie is een langetermijnvisie. Het horizonjaar is daarom pas 2050. Ook deze tweede monitor (na de eerste uit 2023) moet dus niet als eindoordeel worden gelezen. Het laat tussenstanden zien; het gaat om de *richtingen* van ontwikkelingen, niet of doelen wel of niet al zijn behaald. Ten opzichte van de eerste monitor uit 2023 zijn enkele methoden en indicatoren aangepast; zie de inleidende paginas van de monitor. Nieuw zijn de vogelvluchtbeschrijvingen over kwalitatieve doelen die minder goed in kaarten of grafieken zijn uit te drukken.

De monitor toont dat verschillende ontwikkelingen inderdaad bewegen in de richting van omgevingsvisiedoelen: verdichting van buitenste stadsdelen komt serieus op gang, duurzame energie groeit en na twee mindere jaren gaat de woningbouw weer de goede kant op, ook in de betaalbare categorieën. De energielabels van Amsterdamse woningen worden beter, de energietransitie zet door, materiaalgebruik daalt, verscheidene fietsverbindingen zijn verbeterd. Er is een participatieverordening gekomen, en hoewel inkomensextremen soms groot zijn, wonen verschillende inkomensgroepen iets beter gemengd in de stad.

Maar de monitor toont ook dat veel ontwikkelingen niet of nauwelijks bewegen in de richting van omgevingsvisiedoelen, of zelfs in tegenovergestelde richting. Bij verscheidene themas is juist de laatste paar jaar een zich van omgevingsvisiedoelen afbuigende knik te zien: bij stadsverzorgende bedrijvigheid, CO_2-uitstoot, fijnstof, verkeersveiligheid, herbestemming van autoparkeerplaatsen en ov-gebruik. Voorts blijkt de tevredenheid over met name commerciële voorzieningen vaak het laagst in nieuwe gebiedsontwikkelingen, en zijn delen van de Agenda Samen Stadmaken nog niet dichterbij gekomen. Onder andere wooncoöperaties bereiken niet het omgevingsvisiedoel van tien procent van de woningvoorraad in 2040.

2. In te stemmen met de raadsinformatiebrief betreffende de tweede Monitor Omgevingsvisie Amsterdam

De Monitor Omgevingsvisie Amsterdam moet ons bewustzijn over de doelen van de omgevingsvisie levend houden en moet het goede gesprek erover op gang houden. Het College doet hiertoe een voorzet met verzending van deze monitor aan de raadscommissie, met toelichtende raadsinformatiebrief. Deze verzending valt samen met de overgang naar een nieuwe bestuursperiode en kan worden gebruikt als grondslag voor dialoog en onderhandelingen over nieuwe bestuurlijke accenten.

3. In te stemmen om de eerstvolgende monitor pas over drie jaar uit te brengen

De omgevingsvisiedoelen hebben een verre horizon, veel ruimtelijke kenmerken van de stad veranderen maar langzaam. De monitor 2025 blijkt bij veel indicatoren relatief weinig toe te voegen ten opzichte van die van 2023. Een lager monitoringsritme geeft een betere balans tussen de hoeveelheid werk en wat het aan inzichten oplevert. Vandaar het voorstel om de eerstvolgende monitor pas over drie jaar uit te brengen.

Duurzaamheid

De monitor presenteert feiten, geen nieuw beleid. De monitor laat zien dat de gemeente voor verschillende duurzaamheidsdoelen uit de omgevingsvisie niet (geheel) op koers ligt. Het doet geen uitspraken over oorzaken, mate van zorgelijkheid of handelingsperspectieven. De monitor kan worden gebruikt als achtergrond of grondslag bij (nieuwe) afwegingen over beleid.

Participatie

De monitor presenteert feiten, geen nieuw beleid. De monitor is daarom niet met externe participatie opgezet. Mocht de monitor aanleiding gaan geven tot nieuw beleid, dan zal participatie daarop uiteraard wel van toepassing zijn. Dat wordt dan binnen het betreffende beleidsproces nader bepaald.
In tegenstelling tot de eerste monitor (twee jaar terug) is deze monitor niet eerst voorgelegd aan de stadsdelen en het stadsgebied Weesp. Redenen zijn dat verscheidene stadsdelen toen al niet reageerden en dat deze monitor en bijbehorende raadsinformatiebrief zich, meer dan de vorige, onthoudt van beleidsmatige uitspraken.

Financiële onderbouwing

Toelichting:

n.v.t.

Conclusie:

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-019447	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-025321	2. Rapport Monitor 2025 Omgevingsvisie v13042026.pdf (pdf)
AD2026-025322	1. Raadsinformatiebrief 2.docx (msw12)
AD2026-025905	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten